

Könyvet olvasni örömnep

Trauttwein Éva újságíró (EMIH) interjúja

A zsidóság különleges kapcsolatban áll a könyvvel, a Tórával és a hozzá kapcsolódó magyarázatokkal. Létük egyik alapeleme a folyamatos és élethosszig tartó tóranulás. Ezért nevezik őket a nem-zsidók is a könyv népének. Ebből a hagyományból kapta nevét az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség kiadója: a Könyv Népe Kiadó. Létrehozásáról és működéséről igazgatójával, Dési Péterrel beszélgettünk.

Dési Péter neve jól ismert a könyves szakmában. A Minerva Kiadót vezette, mikor Köves Slomó felkérte a 2021-ben megalakult Könyv Népe Kiadó vezetésére. „Kapcsolatunk azzal kezdődött, hogy az EMIH támogatta Dennis Prager: *Miért a zsidók?* című könyvünk megjelenését, ami sikerkönyv lett. Ezt követően kaptam a kiadó vezetésére szóló felkérést. Szakmai kihívásnak éreztem a feladatot, igent mondtam” – eleveníti fel a kezdeteket.

A kiadó igazgatójának szinte az egész élete összekapcsolódik az irodalommal. Fialat korában egy gumigyárban kezdett el dolgozni, de amikor feltalálta az automata prégépet – ez hús ember munkáját tette volna feleslegessé –, kapott ezer forintot, és arra kérték, hogy inkább az üzemi lapnál valósítsa meg önmagát. Innen rakétasebességgel startolt át egy másik üzemi laphoz, ahol helyszíni tudósításokat írt a fővárosban folyó közmű-munkálatokról. Karrierje a Magyar Rádiónál, a Magyar Ifjúságnál, a Pajtás újságnál és az Ifjúsági Magazinnál folytatódott. Az újságíró gyakornokból munkatárs, majd rovatvezető, főszerkesztő-helyettes és végül főszerkesztő lett. A rendszerváltás után a Reform Rt. vezérigazgató-helyetteseként, később a Minerva Kiadó vezetőjeként dolgozott, ahol sok kezdő író indított el pályáján. Közben maga is írt: *Felejtsd el a holnapot*, *Kisdobos becsületszavamra*, *Apám szívével a kezemben* címmel jelentek meg regényei.

Dési Péter, a KNK igazgatója

Dési Péter a kiadó vezetésében szabad kezet kapott. A felkérés szerint két fontos elvárásnak kellett megfelelnie: enjen meg a kiadott könyvekben a zsidó téma, akár a szerző, a tematika, vagy a főszereplő tekintetében.

Elvárás volt továbbá, hogy a kiadó legyen jelen a szakmai közéletben, a könyvek fizikailag is legyenek ott a nagy könyvesboltok polcain. A könyvnek kitüntetett szerepe van a zsidóság életében. Ez a Rebbe azon meggyőződéséből fakad, hogy minden zsidó számára biztosítani kell hagyományai megismerését. A zsidó tematikájú művek azt a célt szolgálják, hogy akik távol kerültek őseik hagyományától, visszatáljanak, közelebb tudjanak lépni hozzá.

A Könyv Népe Kiadó kilenc önálló kiadvánnyal jelent meg a piacon, az elmúlt másfél évben. Portfóliója összetett, ami abból a felismerésből táplálkozik, hogy a világban egyre nagyobb az érdeklődés a zsidó irodalom iránt. Vegyesen van jelen vallás, történelem, filozófia, és mellette ott a szórakoztató irodalom is.

„Szükséges volt ennyi könyv, hogy megismerjék a nevünket. Látjuk, hogy műveink is segítséget jelentenek az EMIH missziójában. Elkészült a weboldalunk, a Facebookon is jelen vagyunk, független terjesztők is keresnek minket. Kiadványaink kaphatók a zsinagógák shopjaiban. Átlagosan 1000-1500 példányban jelenünk meg, de azoknál a műveknél, amelyek a közművelődés részét képezik, vagy amelyek a közösségünk számára fontosak, vállaljuk az egyedi felmérések alapján kalkulált példányszámot” – mutatja be működésüket Dési Péter.

- Kiemelkedő Lord Jonathan Sacks rabbi *Kéz a kézben* című könyve. A mű bemutatója alkalmából Erdő Péter bíboros, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye érseke, Vizi E. Szilveszter, az MTA volt elnöke és Köves Slomó, az EMIH vezető rabbija beszélgetett a vallás és tudomány kapcsolatáról.
- A Brit Nemzetközösség fő rabbija, Lord Jonathan Sacks korunk egyik legkiemelkedőbb vallási gondolkodója volt, aki nemcsak amellett érvelt, hogy a tudomány és a vallás összeegyeztethető, hanem ki is egészíti egymást – és a világnak mindkettőre szüksége van. „A tudomány megtanít minket arra, hogy honnan jövünk. A vallás megmagyarázza nekünk, miért vagyunk itt. A tudomány a magyarázat keresése. A vallás az értelem keresése.”
- Sikert hozott a kiadónak Robert C. Castel *Függőleges koporsó* című könyve, amely az orosz-ukrán háborúval foglalkozik. Castel, a háború egyik legismertebb szakértője, végigkíséri a háború menetét, a béke utolsó heteitől kezdődően, miközben arra törekszik, hogy az olvasó a teljes képet megértse.
- Kiadták a New York Times által is sikerkönyvként méltatott művet, Benjamin Netanjahu önéletírását *Bibi – A történetem* címmel. Netanjahu az életről, a családjáról és egy nemzetről írt beszámolója izgalmas és lendületes, vitára is készítő önéletrajz. Elmeséli fejlődését katonából államférfivá, miközben perspektívát ad a vezetésről, a Közel-Kelet geopolitikájáról, valamint Izrael gazdasága érdekében tett erőfeszítéseiről.
- A népszerű kiadványok közé tartozik Simon Böske szépségkirálynő kalandjairól *Kémkirálynő* címmel írt regényes életrajz, amelyet Dési Péter filmnovellájából Nemere István formált regénnyé. Az érdekességek közé tartozik a Komor Pál tevékenységét bemutató történelmi munka: *A cserben hagyott hazafi – Zsidómentés a háborús Sanghajban* címmel. Mervay Mátyás író a huszadik század első felében, a gyarmati világ alkonyán játszódó történetben olyan általánosan érzékeny kérdéseket feszeget, mint Trianon, a zsidó asszimiláció, a Horthy-kori diplomácia mozgásteret és a kivándoroltak viszonya a hazájukkal. Komor Pál, a Budapesten született, de gyerekkorától Kínában élő üzletember megszervezi a közel húszezer zsidó menekültet ellátó segélybizottságot. A valós eseményeket bemutató történetet izgalmas epizódok – alvilági bűnügyek, szerelmi kalandok és politikai intrika – színesítik.

„A magyarországi holokauszt 80. évfordulójára több tervünk is van – mondta Dési Péter. – Kiemelném Esther Farbstein izraeli történész »Az ortodox zsidóság Magyarországon, a holokauszt idején« munkacímű könyvét, amelynek a fordítása a végéhez közeledik. Farbsteint a holokauszt vezető kutatójának tartják. Műveiben a zsidók szellemi válaszaira összpontosít, a náci üldöztetés idején. Fontos könyv lesz Hanna Arendt műve: „A totalitarizmus gyökerei”. A szerző, a modern politikai filozófia egyik legnagyobb hatású gondolkodója arról ír, hogy a józan emberi értelem döbbenetben áll a 20. század iszonyata előtt: a pusztaság létezésük miatt bűnösnek találtatott milliók tűntek el haláltáborokban, kiirtották, aki rossz helyre született vagy került. Megvalósult két totalitárius rendszer: a hitlerizmus és a sztálinizmus.

Terveik között szerepel az ifjúsági irodalom felé való nyitás. „A kiadónk folyamatosan figyeli az olvasási szokásokkal foglalkozó tanulmányokat – hangsúlyozta Dési Péter. – Azt látom, hogy a könyvhöz, az olvasáshoz való viszony drámaian alakult a 2010-es évek végéig, de az utóbbi időben némileg fordult a helyzet. Felmérések tanulsága szerint elkezdtek a fiatalok – különösen a tizenévesek – többet olvasni. Útkeresés folyik a gyermek- és ifjúsági könyvek területén. Ezen a területen nagy a hiány, van mit pótolniuk a kiadóknak – a miénknek is.”

A Könyv Népe Kiadó bízik a jövőben: a könyvek és a tanulás, egy-egy mű kézbevétele és elolvasása örömmel a mi közösségünkben. A hatalmas mennyiségű és kiemelkedő minőségű zsidó irodalomra pillantva, nemkülönben a hagyományokra épülő mai alkotások tekintetében, mindenki megtalálhatja azt a kötetet, amelyik a leginkább neki szól.